

Changing THE WAY WE care™

DOCUMENTUL A

FORMAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ ȘI CONTINUĂ A PERSONALULUI DIN DOMENIUL PROTECȚIEI COPILULUI ȘI FAMILIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Autorități publice cheie:

Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale

Agenția Națională de Asistență
Socială

Structurile Teritoriale de Asistență
Socială

Problematică abordată:

Situația privind **organizarea și
funcționarea sistemului de formare
profesională inițială și continuă** a
personalului din domeniul protecției
copilului și familiei

Cartografierea programelor de
instruire existente

Determinarea **punctelor forte și a
celor de ameliorat** cu privire la
organizarea și funcționarea sistemului
de instruire inițială și continuă pentru
diferite grupuri de profesioniști din
domeniul protecției copilului și familiei

Domenii conexe relevante:

Furnizarea de servicii sociale
(DOCUMENT B)

Managementul de caz (DOCUMENT C)

Cadrul normativ și mecanismul de
finanțare (DOCUMENT G)

Informații de contact:

**Marcela Dilion-Strechie, Coordonator
dezvoltare de politici și instruire,
Keystone Moldova,
Mstrechie@khs.org, +373 68680447**

Analiza situațională – privire de ansamblu:

- Scopul, obiectivele, principiile și componentele **sistemului de instruire inițială și continuă a personalului din domeniul asistenței sociale** sunt prevăzute în cadrul legislativ actual, însă o serie de ameliorări sunt necesare pentru a asigura o mai bună relevanță, eficacitate și eficiență în domeniu.
- O gamă largă de **programe de formare** au fost recenzate, majoritatea fiind furnizate de Organizații ale Societății Civile (OSC), însă este necesară formalizarea acestora, articularea cu alte programe, și finanțarea adecvată.

O fundație robustă:

- Cadrul normativ și metodologic de formare inițială și continuă prevede o serie de măsuri, mecanisme și proceduri.
- Nevoile de formare sunt complexe, cadrul metodologic predispune pentru o formare adecvată a resursei umane.
- Organizarea concretă a formărilor se poate realiza relativ efektiv și eficient.
- Programele actuale de instruire creează premisele dezvoltării unor competențe profesionale adecvate pentru domeniul de interes.
- Sistemul de evaluare a impactului programelor de formare continuă este într-o fază incipientă care merită o consolidare adecvată.

Care necesită consolidare:

- Este nevoie de o rafinare, elaborare și aprobare a unor prevederi care să eficientizeze sistemul de formare inițială și continuă, și care să creeze mecanismele instituționale necesare.
- Metodologia de evaluare a necesităților de formare are nevoie de actualizare și articulare, inclusiv dezvoltarea de platforme adaptative.
- Este nevoie de mai multă eficientizare în procesul de organizare a formărilor, prin platforme și colaborări clare.
- Organizarea pe module, în baza curriculum-urilor diferențiate, alături de articularea cu programele universitare și ajustarea la nevoile concrete, sunt, de asemenea, necesare.
- Realizarea activităților de urmărire (follow-up) și a mecanismelor și instrumentelor de evaluare a impactului instruirilor necesită diversificare, precum și corelarea abordării între echipele de management și serviciile sociale.

Focusul acțiunilor necesare (suport din partea CTWWC):

- Asistență tehnică în vederea revizuirii legislației secundare și consolidării cadrului instituțional care asigură dezvoltarea profesională continuă.
- Sprijin pentru dezvoltarea mecanismelor instituționale, a procedurilor, a materialelor, metodelor și instrumentelor de formare continuă.

Detalii tehnice cu privire la analiza situațională în domeniul de interes *Documentul A***Cadrul metodologic:**

Analiza situației privind organizarea și funcționarea sistemului de formare profesională inițială și continuă a personalului din domeniul protecției copilului și familiei; cartografierea programelor de instruire existente pentru diferite grupuri de profesioniști din domeniul protecției copilului și familiei; determinarea punctelor forte și a lacunelor privind organizarea și funcționarea sistemului de instruire inițială și continuă pentru diferite grupuri de profesioniști din domeniul protecției copilului și familiei. Metodologia prezentei evaluări a avut la bază un mix de abordări calitative și cantitative, fiind realizate interviuri individuale semi-structurate și aplicate fișe/formulare de colectare a datelor cu privire la formarea universitară a asistenților sociali și cartografierea programelor de instruire.

Principalele constatări cu privire la cadrul normativ și metodologic

- Există prevederi legale privind organizarea și funcționarea Sistemului de instruire inițială și continuă a personalului din domeniul asistenței sociale (Hotărârea Guvernului Nr.38/2019), care stabilește scopul, obiectivele, principiile și componentele Sistemului de instruire inițială și continuă a personalului din domeniul asistenței sociale;
- Sistemul de instruire inițială și continuă a personalului din domeniul asistenței sociale este la o etapă incipientă, nu sunt aprobate metodologia, mecanismele și procedurile privind organizarea și asigurarea funcționalității sistemului de formare inițială și continuă;
- Supervizarea profesională a specialiștilor din cadrul serviciilor sociale are un caracter fragmentat și se pune accentul preponderent pe acordarea suportului metodologic;
- Lipsește procedura cu privire la stabilirea parteneriatului dintre universități și prestatorii de servicii sociale privind furnizarea programelor de instruire continuă;
- Resursele financiare alocate pentru formarea inițială și continuă a personalului din domeniul social sunt insuficiente. Majoritatea structurilor teritoriale de asistență socială nu alocă resurse pentru formarea personalului sau redirecționează aceste resurse către alte nevoi.

Principalele constatări cu privire evaluarea necesităților de formare

- Există o procedură standardizată, aprobată prin ordinul MMPSF nr. 90/201 privind evaluarea necesităților de instruire a personalului angajat în cadrul structurilor teritoriale de asistență socială;
- Lipsesc metodologia de evaluare a necesităților de formare a specialiștilor în domeniul protecției copilului și familie precum și platformele digitalizate de evaluare a nevoilor de instruire;

Principalele constatări cu privire la organizarea formărilor

- Majoritatea cursurilor de formare pentru îngrijitori (asistenți parentali profesioniști, părinți educatori, asistenți personali etc.) este organizată cu suportul OSC-urilor, iar după finalizarea proiectelor prestatorii publici de servicii sociale nu asigură continuitatea acestor formări;
- Există puține platforme digitalizate de programe de instruire continuă în domeniul protecției copilului și familiei;
- Colaborarea dintre actorii-cheie (MSMPS, ANAS, mediul academic, OSC-uri etc.) are un caracter fragmentat și se realizează în dependență de proiectele implementate.

Changing THE WAY WE care™

Principalele constatări cu privire la programele de instruire

- Cartografierea programelor/cursurilor de formare a scos în evidență că există o diversitate mare de programe/cursuri în domeniul protecției copilului (66 programe/cursuri), însă majoritatea din acestea nu sunt aprobate;
- OSC-urile reprezintă un pilon foarte important în dezvoltarea programelor de formare profesională și realizarea instruirilor pentru personalul din domeniul protecției copilului și familiei, însă aceasta nu asigură intervenții sistemice, deoarece ele se implementează în corespundere cu obiectivele proiectelor pe care le implementează;
- Marea majoritatea a serviciilor sociale nu se realizează formarea inițială și continuă a personalului în baza curriculum-urilor unificate, aprobate de către MSMPS, în corespundere cu cadrul normativ;
- Sistemul universitar de asistență socială din Republica Moldova a adus o contribuție esențială la dezvoltarea profesiei de asistent social pe toate treptele de formare și specializare. În ultimii 5 ani au fost pregătiți în cele 4 mari universități din Republica Moldova 867 asistenți sociali. Planurile de învățământ de la specialitatea asistență socială au fost revizuite și sunt conectate cu schimbările care se produc în domeniul social. În același timp, se constată că universitățile nu sunt implicate în procesul de formare continuă a specialiștilor din cadrul serviciilor sociale.

Principalele constatări cu privire la evaluarea impactului programelor de instruire

- Evaluarea post-training se realizează sistematic de către toți prestatorii serviciilor de instruire, fiind utilizate în special chestionare de evaluare anonime;
- Prestatorii serviciilor de instruire nu dispun de metodologii de evaluare a impactului formărilor

Propuneri de recomandări

Cu privire la cadrul normativ și metodologic

- Elaborarea și aprobarea de către MSMPS a metodologiei, mecanismelor și procedurilor privind organizarea și asigurarea funcționalității sistemului de formare inițială și continuă;
- Instituirea de către MSMPS a Comisiei de evaluare a cursurilor și a prestatorilor de instruire și a Comisiei de evaluare a calității instruirilor în domeniul asistenței și asigurarea funcționalității acestor organe;
- Dezvoltarea cadrului normativ, care să prevadă supervizarea ca o activitate obligatorie, cu accent pe oferirea suportului psihologic personalului din cadrul serviciilor sociale;
- Dezvoltarea unei proceduri clare privind parteneriatul dintre universități și prestatorii de servicii sociale privind furnizarea programelor de instruire continuă;
- Alocarea resurselor financiare necesare pentru buna organizare și asigurarea funcționalității sistemului de formare inițială și continuă;
- Elaborarea unui mecanism de monitorizare a resurselor financiare alocate pentru formarea inițială și continuă a personalului din cadrul serviciilor sociale.

Cu privire la evaluarea necesităților de instruire

- Elaborarea metodologiei de evaluare a necesităților de formare a specialiștilor în domeniul protecției copilului și familiei;
- Dezvoltarea platformelor care permit formarea adaptativă, unde participantul la instruire realizează pre-testul și în baza acestuia este direcționat la cursurile de formare, astfel fiind personalizate temele și subiectele, ceea ce asigură transformarea pre-testului într-o formare adaptativă;

Changing THE WAY WE care™

- Cartografierea sistematică a necesităților de instruire, inclusiv prin digitalizarea procesului de evaluare a nevoilor de instruire.

Cu privire la organizarea formărilor

- Organizarea la nivel regional a cursurilor de formare pentru îngrijitori (asistenți parentali profesioniști, părinți educatori, asistenți personali etc.), deoarece practic este imposibil ca aceștia să lipsească de acasă mai multe zile pentru ca să participe la formări organizate la Chișinău; Asigurarea continuității cursurilor de formare de către prestatorii de servicii sociale;
- Instituirea și întreținerea unei platforme eficiente de digitalizare a programelor de instruire continuă în domeniul protecției copilului și familiei;
- Asigurarea unei colaborări eficiente dintre toți actorii (MSMPS, ANAS, mediul academic, OSC-uri etc.), pentru a exclude monopolul în realizarea formărilor și crearea unor parteneriate bazate pe rezultate.

Cu privire la programele de instruire

- Elaborarea programelor de formare continuă pe module, ca specialiștii să aibă posibilitatea să acceseze anumite module, în dependență de nevoile lor de formare (individuale și de grup);
- Organizarea formărilor în baza unor curriculum-uri diferențiate;
- Asigurarea conexiunii dintre programele de instruire și competențele profesionale;
- Implicarea universităților în procesul de formare continuă a specialiștilor în domeniul asistenței sociale;
- Elaborarea programelor de instruire noi în dependență de necesitățile de instruire identificate și categoriile profesionale;
- Aplicarea tehnologiilor moderne în procesul de formare a specialiștilor.

Cu privire la evaluarea impactului programelor de instruire

- Elaborarea metodologiei de evaluare a impactului programelor sau cursurilor de formare din dublă perspectivă: (i) realizarea activităților de follow-up; (ii) evaluarea impactului instruirilor în parteneriat cu echipa de management a instituției / serviciului social;
- Diversificarea metodologiilor și formelor de evaluare.

Informația pusă la dispoziție în cadrul acestui eveniment a fost făcută posibilă de către generosul suport al poporului american prin intermediul Agenției de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite / United States Agency for International Development (USAID). Conținutul diseminat este responsabilitatea Changing the Way We Care și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al USAID sau al Guvernului Statelor Unite